4. 12. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nová úprava poskytování informací při tvorbě a prodeji investičních produktů

Na konci října schválila Rada EU a Evropský parlament Nařízení o klíčových informačních dokumentech týkajících se strukturovaných retailových a pojišťovacích investičních produktů (dále jen „Nařízení PRIIPs“).[1] Nařízení PRIIPs je spolu se směrnicemi IMD II[2] a MiFID II[3] součástí legislativního balíku, který si klade za cíl zvýšit ochranu neprofesionálních investorů zavedením plně harmonizovaných pravidel pro poskytování informací, distribuci investičních a pojišťovacích produktů a poskytování poradenství. Nařízení PRIIPs vytváří předpoklady pro to, aby spotřebitelé a další neprofesionální investoři mohli snadno pochopit a porovnat základní informace o různých investičních produktech. Předpokládaná účinnost Nařízení PRIIPs je stanovena ke konci roku 2015.

Působnost Nařízení PRIIPs

Nařízení PRIIPs se vztahuje na některé kategorie investičních produktů. Konkrétně do své působnosti zahrnuje investiční pojištění, strukturované vklady (tj. vklady, které nejsou vázané na úrokové sazby), strukturované cenné papíry (např. certifikáty, strukturované dluhopisy, dluhové cenné papíry, podmíněné konvertibilní nástroje AT1)[4] a cenné papíry investičních fondů (souhrnně jen „Investiční produkt“). Nařízení PRIIPs se naopak nevztahuje na neživotní pojišťovací produkty[5], smlouvy životního pojištění, z nichž je poskytováno plnění pouze v případě smrti nebo nezpůsobilosti způsobené úrazem, nemocí nebo stářím, na jiné než strukturované vklady[6], cenné papíry za specifikovaných podmínek[7], zaměstnanecké penzijní systémy, penzijní produkty a na přechodné období 5 let se neuplatní ve vztahu k fondům UCITS.

Povinné osoby

Povinnosti vyplývající z Nařízení PRIIPs dopadají jak na tvůrce Investičních produktů, tak na osoby nabízející příslušný Investiční produkt. Za tvůrce Investičního produktu lze označit především správce fondů, pojišťovny, úvěrové instituce a obchodníky s cennými papíry, ale současně také entity, které změnily strukturu rizikovosti či nákladovosti Investičního produktu, např. „zabalením“ investic do cenných papírů investičních fondů do investičního životního pojištění. Tvůrci Investičního produktu jsou povinni vypracovat Klíčový informační dokument (jinak také Sdělení klíčových informací[8], dále jen „KID“) a zpřístupnit jej na svých webových stránkách ještě předtím, než bude Investiční produkt uveden na trh.

Osobou nabízející Investiční produkt se rozumí osoba nabízející nebo sjednávající smlouvu týkající se Investičního produktu s investorem. Základní povinností osoby nabízející Investiční produkt je

poskytnout KID investorům v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy a sdělit některé doplňkové informace. Za splnění podmínek v čl. 13 odst. 3 Nařízení PRIIPs může osoba, která Investiční produkt nabízí, KID investorovi poskytnout také bez zbytečného odkladu po uzavření transakce.

Tvůrci Investičního produktu a osoby, které Investiční produkt nabízejí nebo o něm poskytují poradenství, jsou dále povinni zavést adekvátní postupy k přijímání a vyřizování stížností tak, aby investoři mohli snadno podat stížnost a obdrželi řádně a včas věcnou odpověď.

Investor

Vymezení investora je pro účely Nařízení PRIIPs klíčové. Investorem se rozumí klient či zákazník, který se nekvalifikuje jako profesionální zákazník dle MiFID II. Okruh investorů je tak nastaven velmi široce a kromě spotřebitele či drobného podnikatele zahrnuje mj. i živnostníky, některé instituce či municipality. Tvůrci a osoby nabízející Investiční produkt si vždy předem musí zodpovědět otázku, zda bude konkrétní Investiční produkt nabízen jen profesionálním zákazníkům, zda bude určen i pro zákazníky neprofesionální, a pro který konkrétní klientský segment je určen.

Klíčový informační dokument

KID má být krátký, přehledný a srozumitelný dokument v délce maximálně 3 stran formátu A4. KID musí být zřetelně odlišen od propagačních materiálů, musí být průběžně aktualizován a poskytován bezplatně. Informace obsažené v KID jsou předsmluvní povahy a musí proto plně korespondovat s následnou smluvní dokumentací. Nařízení PRIIPs předepisuje pro KID přesně danou strukturu, která má zaručit snadnou porovnatelnost jednotlivých KID, a to bez ohledu na formu, tvůrce a členský stát, kde je Investiční produkt vydáván. Každý KID obsahuje následující části:

Nadpis „Klíčový informační dokument“ [případně „Sdělení klíčových informací“]

Informace vysvětlující povahu KID

V rámci této části je investorovi přiblížen účel a smysl dokumentu.

Základní informace a povaha Investičního produktu

Mezi základní informace se řadí zejména název Investičního produktu, kontaktní údaje o tvůrci, informace o odpovědném dohledovém orgánu a datum. KID musí současně obsahovat následující sdělení: *„Produkt, o jehož koupi uvažujete, je složitý a může být obtížně srozumitelný.“*

O jaký Investiční produkt se jedná?

V této části je představen typ Investičního produktu, jeho investiční cíle a metody jejich dosažení, zejména pak, zda je cílů dosahováno přímou nebo nepřímou expozicí vůči aktivům z podkladových investic. Část obsahuje i specifikaci typického investora, pro nějž je produktu určen a dobu splatnosti či trvání, pokud je známa.

Jaká podstupuji rizika a jakého výnosu mohu dosáhnout?

Tato sekce dokumentu zahrnuje mj. popis profilu rizik a výnosů, výši maximální možné ztráty investovaného kapitálu a scénáře výkonnosti.

Co se stane, když tvůrce Investičního produktu není schopen uskutečnit výplatu?

Zde je uvedena informace o tom, zda se na příslušnou ztrátu vztahuje záruční systém pro investory, a pokud ano, o jaký systém se jedná a dále na která rizika se systém vztahuje a která jsou vyloučena.

Jaké náklady investice vyžaduje?

Investorovi musí být v této části poskytnuty informace o veškerých nákladech, které ponese. Celkové náklady pak musí být vyjádřeny peněžně i procentuálně tak, aby byl ilustrován jejich souhrnný dopad a kumulativní účinek na návratnost investice. Na tomto místě je potřeba připomenout, že princip transparentnosti nákladů je jedním z klíčových principů Nařízení PRIIPs a je proto nezbytné k němu přistupovat velmi obezřetně a začít se na jeho důslednou aplikaci již průběžně připravovat.

Jak dlouho bych měl investici držet? Mohu si peníze vybrat předčasně?

Tato sekce dokumentu obsahuje mj. informace o tom, zda je poskytnuta lhůta na rozmyšlenou nebo lhůta pro zrušení, jaká je doporučená a případně požadovaná minimální doba držení či jaké jsou možnosti a podmínky zrušení investice před její splatností, včetně všech použitelných poplatků a pokut.

Jakým způsobem mohu podat stížnost?

Na tomto místě musí být investorovi poskytnuta informace o tom, jakým způsobem a ke komu může podat stížnost.

Jiné relevantní informace

Účelem závěrečné části dokumentu je shrnutí všech dalších informačních dokumentů, které má investorovi poskytnout tvůrce v době před uzavřením smlouvy nebo po jejím uzavření.

Odpovědnost tvůrců produktu

V případě, že jsou informace v KID zavádějící, nepřesné nebo v rozporu s příslušnými částmi právně závazných předsmluvních a smluvních dokumentů či Nařízením PRIIPs, stanoví Nařízení PRIIPS výslovně vznik odpovědnosti tvůrce produktu za újmu investorů a z ní vyplývající právo investora na náhradu škody.

Intervenční pravomoc orgánů dohledu

Nařízení PRIIPs svěřuje národním dohledovým orgánům možnost zakázat či omezit propagaci, distribuci nebo prodej příslušného Investičního produktu nebo zakázat či omezit určitý typ finanční činnosti či praktiky pojišťovny nebo zajišťovny. EIOPA je současně oprávněna přijmout dočasná omezující opatření obdobné povahy, která mohou být v tříměsíčních intervalech obnovována. Další intervenční oprávnění má ESMA a EBA podle nařízení MiFIR[9], přičemž tyto orgány mohou přijmout intervenční opatření v případě jakýchkoliv Investičních produktů nehledě na jejich právní formu.

Mimosoudní řešení sporů

Zásadní novinkou, kterou Nařízení PRIIPs v návaznosti na zakotvení odpovědnosti tvůrce produktu přináší, je rozšíření kompetencí finančního arbitra, který bude nově příslušný i k řešení sporů mezi investorem a tvůrcem Investičního produktu nebo osobou nabízející Investiční produkt.

Navazující právní úprava

Další upřesnění bude provedeno v navazujících regulačních technických normách (RTN) specifikujících podrobnosti týkající se prezentace a obsahu jednotlivých informací obsažených v KID, metodiku prezentace rizik a výnosů a metodiku pro výpočet nákladů, včetně konkrétních souhrnných ukazatelů. Očekává se, že RTN budou obsahovat obdobný formulář KID, jako je tomu v případě úpravy Sdělení klíčových informací u fondů kolektivního investování.

V polovině listopadu byl ve spolupráci EIOPA, EBA a ESMA zveřejněn konzultační materiál[10], který se zabývá především informační povinností ve vztahu k rizikům a nákladům Investičního produktu včetně různých forem prezentace (použití rizikových indikátorů, grafů atp.) a poskytuje další detailní informace ke každé části KID.

Zdeněk Husták,
of counsel

Klára Kubáňová,
legal assistant

BBH, advokátní kancelář, s. r. o.

Klimentská 1207/10
110 00 Praha 1

Tel.: +420 234 091 355
Fax: +420 234 091 366
e-mail: legal@bbh.cz

2014 právnická firma roku

---

[1] Regulation on key information documents for packaged retail and insurance-based investment products. Vydání v Úředním věstníku se očekává v nejbližších týdnech.
[2] Revize Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/92/ES o zprostředkování pojištění
[3] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (MiFID II)
[4] Dodatečný kapitál TIER 1 upisovaný bankami
[5] Dle výčtu v Příloze I Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)
[6] Jak jsou definovány v bodu 43 čl. 4(1) Směrnice MiFID II
[7] Zejména cenné papíry vydané členskými státy či centrálními bankami dle čl. 1(2) písm. (b) až (g) a (j) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES ze dne 4. listopadu 2003 o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, a o změně směrnice 2001/34/ES.
[8] Dosud neproběhla právně lingvistická kontrola textu
[9] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále jen „MiFIR“)
[10] Discussion Paper: Key Information Documents for Packaged Retail and Insurance-based Investment Products (PRIIPs). Bližší informace jsou dostupné na www, k dispozici >>> zde

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Zaměstnanecké akciové opční programy (ESOP)
- Nový režim pro dluhopisové financování
- Transfer Pricing: Na co si dát pozor s blížícím se koncem roku
- Souběh odepření nároku na odpočet daně a ručení za nezaplacenou daň dle rozsudku KONREO
- Odpovědnost finančních institucí za nesprávné investiční poradenství
- Vývoj jednání G7/OECD/USA v oblasti Pillar Two
- Současný trend mikrodomů a mobilních domů z pohledu financování a oceňování
- Švarcsystém a jeho daňová rizika u dodavatelů i odběratelů služeb
- Stabilizace úrokových sazeb hypotečních úvěrů a jejich vliv na trh nemovitostí
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc září 2025
- Pozor IPO fond 2025+ je tu